

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**De Ivstitia Et Ivre Libri Decem, Reuerendi P. F. Dominici
Soto, Segobiensis, Ord. Præd. Theologi præclariss.**

Soto, Domingo de

Venetiis, 1608

2 An lex vetus fuerit bona.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38878

ut scilicet continet præcepta, eademque adeo cunctis mortalibus cuiuscunque sint conditionis communia, acquit nisi una esse.

ARTICVLVS II.

Utrum lex vetus fuerit bona.

Quoniam consuetudo solet humana natura habefactari, ut non defuerit Manicheorum caterua, qui contra veterem legem malam, a maloque Deo conditam oblarasset, quaritur an fuerit bona? Et arguitur a

Prima ratio a parte negativa.

Secunda ratio.

Tertia ratio.

Paulus.

Petrus.

Quarta ratio.

Paulus.

parte negativa: Multa scripta sunt in veteri lege, noua repugnantia, ut primum ipsum verbum: In principio, creauit Deus caelum, & terram. Cuius contrarium asseritur Io. 1. Mundus per ipsum, fuerit, factus est, & sine ipso factum est nihil. Mox & illic legitur requieuisse, die septima Deum ab omni opere quod parauerat, & tamen Io. 5. ait Christus, Pater meus usque modo operatur, & ego operor. Secundo, Deus ipse fatetur Eze. 20. dicens, dedi eis præcepta non bona, & iudicia in quibus non uiuent, lex autem de præceptorum qualitate existimatur, ergo lex illa non fuit bona. Tertio, Ad bonitatem legis duo sunt potissimum requisita, ut supra nos Isidorus docuit. Primum, ut communi animarum saluti consulat, mox ut sit obseruatum non difficile, humanaque consuetudini accommodata, neutrum autem istorum erat in illa lege, ait enim quantum ad primum Paul. ad Rom. 5. Lex subintravit ut abundaret delictum, & cap. 7. Sine lege peccatum mortuum erat, ego autem uiuebam sine lege aliquando, sed cum uenisset mandatum peccatum reuixit, ergo autem mortuus sum. Et de secunda qualitate ait Petrus actuum 15. Quid tentatis ponere iugum super cervicem discipulorum, quod neque nos neque patres nostri portare potuimus? Lex ergo illa non erat bona. Quarto, Si lex illa bona fuisset, eo maxime quod Dei sanctio fuit, Deus autem non apparet fuisse eius conditor, primum, quia ut habetur Deut. 31. Dei perfecta sunt opera, lex autem nihil ad perfectum adduxit. ut ad Heb. 7. auctor est Paulus: Mox quod deberet esse perpetua. Lex autem illa cessauit, ut ibidem Paulus docet propter eius infirmitatem. Imò, quia (ut dictum est) occasio erat peccati, ergo non fuit a Deo lata atque adeo neque inde po-

test probitas colligi. Quinto, Si Deo latore bona esset, condicens fuisset, ut per angelos, qui (ut est in Psalm.) sunt Dei ministri, fuisset lata, at vero non per angelos, sed ore Dei prolata fuit. Legitur enim Exod. 20. Loquutus est Dominus sermones hos. Et statim, Ego sum Dominus Deus tuus. Quod vilius ministerio usus est, ille fuit Moyses, secundum illud Ioan. 1. Lex per Moysen data est. Et illud Exo. 33. I loquebatur Dominus ad Moysen facie ad faciem. Nil ergo restat unde probitas illius legis elici possit. In contrarium autem est Paulinum oraculum ad Roma. 7. itaque lex quidem sancta est (loquebat autem de veteri) & mandatum sanctum & iustum & bonum.

Ad questionem hanc tribus conclusionibus respondeo Prima, Lex vetus (ut ait Paul.) fuit sancta & iusta & bona, atque omnibus suis causis congruentissima, tamen non vnde quaque abioluta & perfecta. Conclusio hæc per omne causarum genus asseritur & confirmatur Primum, ex ratione vtriusque obiecti, scilicet tam materia, de qua præcipiebatur, quam formæ & figuræ præcipiendi. Fuit enim tum morum compositio, tum & futurorum ymbræ, & vtriusque bona. Enimvero cum duplex sit in nobis ratio, sicuti veritas, speculatiuum scientiarum inde perpenditur, quod sit rationi speculatiuæ consona ita & legis bonitas eo quod si concors rationi practica: lex autem vetus, qua parte erat morum regula, egregie propellabat tum operum prauitatem, tum & cupidines cum ratione colluctantes. Decalogus enim ille, quem Deus Moysi in tabulis exarauit, compendium fuit substantiaque, & flos totius naturalis legis, quippe qui (ut quaestione 3. latius patebit) hominem & ad Deum referebat & cum hominibus conglutinabat, neque solam manum, verum & corrent illo mandato compefcebatur. Non concupisces rem proximi: us, non uxorem, &c. Vnde Paulus ad Romanos 7. Conscio, inquit legi quoniam bona est, Et rursum, Condelegor legi Dei secundum interiorem hominem. Quo sane verbo ostendit legis virtutem eam fuisse, ut sensibus cupiditatis obsisteret, quæ exteriori, hoc est sensualem hominem deuehant. At vero quoniam legis sanctitas per ordinem ad finem expenditur, finis autem diuinæ legis non est sicuti humanæ, temporalis tranquillitas & quies reipublicæ, sed

Quinta ratio.

Paulus.

Prima conclusio.

Probatio.

Paulus.

Solutio.

Paulus.

sed sempiterna felicitas, quæ in eius respectu posita est, illa censetur perfecta lex, quæ vique ad illum perducit finem, illa autem bona quidem, non tamen simpliciter absoluta, quæ licet illic dirigendo ducatur, non tamen perducit, hoc autem discrimine vetus illa a nostra differbat. Enimvero cum finis ille vires excedat naturæ, nullius legis opera nisi gratia superne iuvante sufficiunt illuc quequam perferre, secundum illud ad Rom. 6. Gratia Dei vita æterna. Et quoniam gratia per Christi redemptionem, quæ fuit evangelicus legislator, collata fuit uniuerso mundo, lex vetus quæ per se gratiam hanc non continebat, ætatenus bona erat nimirum præcipiens virtutum officia, vt tamen non esset perfecta, sicut nostra, quæ per eandem legis nostri gratiam ad suum finem nos perducit. Vnde Paul. ad Tit. 3. Cum benignitas & humanitas apparuit Saluatoris nostri Dei, non ex operibus iustitiæ quæ fecimus nos, sed secundum suam misericordiam filius nos fecit per lauacrum regenerationis & renouationis spiritus sancti, quem effudit in nos abunde, &c. Ioan. 1. Lex per Moysen data est, gratia & veritas per Christum facta est. Et eodem atinet quod ait ad Heb. 7. Nihil ad perfectum adduxit lex. Hanc differentiam iam diximus repetendam nobis. q. 7. Tantisper tamen, ne pendulus lector hæreat, rem aperiamus. est enim intellectu non facilis. In contrarium quippe est arg. hoc: In circumscriptione antiquæ legis conferebatur gratia virtute fidei Christi illic potestate, quæ gratia remittebatur originale, sicuti in nostra per baptismum virtute eiusdem Christi. Rursus, qui opera legis per eandem gratiam tunc implebant, eodigne merebantur æternam vitam, sicuti nos. Et sicuti illi extra gratiam implentes legem solum præstabant opera moralia ex bona, non tamen quæ essent beatitudinis merita ita & nobis accidit. Quid ergo discriminis restat inter illam & nostram? Responderetur non hoc esse, sed aliud. Nempe quod causa illius gratiæ, quæ illi in amicitiam Dei recipiebatur, non fuit adhibita nisi per Christum latorem legis nostre, nam causa illa, vna eius fuit passio secundum illum Pauli ad Colossen. 1. Nunc per mortem & sanguinem suum reconciliauit vos cum aliquando alienati, & inimici. &c. Itaque vt de con-

trito inter Theologos fertur, quod licet ante confessionem a suis sit per gratiam Christi absolutus delictis, nihilominus quia virtutes propositæ confessionis, quæ sacramentum est passionis eius, contritiua illa operatur, fit, vt quando ad pedes confessorij accedit, tunc vere absoluitur. Sic de iustorum vniuersitate, Christi passionem præcedentium, censendum est, videlicet quod erant veluti in deposito quodamque Christus veniret, qui pretium redemptionis soluens, cuncta expiaret piacula, & ideo occlusæ illis erant celorum valuæ, quasi non essent digni qui admitterentur in possessionem filiorum Dei atque hoc est quod ait Paulus ad Rom. 3. Deus proposuit Christum propitiatorum in sanguine ipsius ad ostensionem iustitiæ suæ propter remissionem præcedentium delictorum, in iustentatione Dei ad ostensionem iustitiæ eius in hoc tempore. Ecce quomodo fons totius gratiæ fuit Christi passio etiam respectu præcedentium. Est ergo differentia, quod illi non per legis opera saluti fiebant, sed per fidei letu Christi futuri, cuius passione nitebantur iustorum merita. Nos vero per eandem eiusdem Christi præsentis in nostra lege, nempe qui gratiam nobis eo temporis articulo meruit, quæ donec dignæque implemus legem, quo articulo lex nos eius obligare cepit. Et hæc est perfectio, quæ lex nostra veteri præstat, quantum ad moralia precepta. Mox bonitas eiusdem legis ratione causæ finalis ostenditur. Fuit enim cõdita variam interitis venturo Messie prepararet & communiter. Hæc autem preparatio in duobus consistebat. Primū, vt esset futurorum præconium & præfagium, mox & Euangelicæ quasi inchoatio præconium scilicet per Prophetarum oracula vnde Christus Luc. vltimo. Oportet impleri omnia quæ scripta sunt in lege, & in psalmis, & prophetis de me. Et Ioan. 5. Si crederitis Moysi crederitis & mihi. Præfagium vero per ceremonialia quæ vmbra erant futurorum, secundum illud 1. ad Cor. 10. Omnes patres nostri in Moysæ baptizati sunt, & in nube & in mari, & omnes eandem escam spiritualem manducauerunt, & omnes eundem potum spiritualem biberunt. Hæc enim omnia in figura facta sunt, nostri. Fuit deinde quasi inchoatio Euangelicæ, quatenus sub illa lege semotus

Paulus.

Quo scilicet supposita dicitur saluet. Oñdie bonitas legis diuine ex ratione causæ finalis.

Ioan. 5.

Paulus.

Soto
de iure
legis
Dile
15

Quinta
atio.

Discrimen
ueteris
& nouæ
legem.
Paulus.

Paulus.

Prima
conclu.

Proba.
tio.

Paulus.

Obie.
ctio ad
uersus
tra diti
discrimen.

Solutio.

Paulus.

Paulus.

est peculiaris ille populus a reliquo orbe, & ab idolorum cultura coereitus, atque cultui vnici Dei addictus. Vnde Paulus ad Galat. 3. Priusquam veniret fides sub eadem lege custodiebamur, conclusi in eam fidem, quae reuelanda erat. Et haec de prima conclusione. Sed vt ratione quoque efficientis causae bonitas eiusdem legis corroboraretur, adponitur secunda: Deus fuit auctor eiusdem legis, vt pater. Matth. 15. iuratum fecistis mandatum Dei propter traditiones vestras. Erat quippe Christo tunc sermo de illo mandato: Honora patrem tuum & matrem tuam, quod scriptum erat in lege. Et ratio colligitur ex superioribus, sic. Lex illa, vt dictum est, praeparatum erat Euangelica, cuius potto neque.

Paulus. Manichaei negare poterant Deum fuisse auctorem igitur cum eiusdem sit, & finem proponere, & disponere media, idem Deus per se suosque ministros legem illam tulit. Diabolus enim nunquam, vt diabolico ore Manichaeus blasphemauit, legem illam constituit, per quam Christus praefignabatur colebaturque a quo erat ipse victus expellendus. Atque hunc sensum exhibeat ipse Redemptor Matth. 12. Si Sathanas Sathanam eijcit, diuisum est regnum eius. Anaduertenda tamen est asserio huius conclusionis. quippe quae non tantum Manichaeorum blasphemiam retundit, delirantium ac mentientium fuisse opus principis tenebrarum, verum & docet non fuisse legem alicuius Angelus vel hominis, sicuti sunt leges humanae, sed sicuti noua, ita illa a Deo latam esse ac subia de diuinum censeri. Ita enim vbique habet, Loquutus est dominus ad Moysen dicens. Et Exod. 24. Postquam Moyses retulit ad populum legem responderunt. Omnia quae loquutus est nobis Deus, faciemus. Et infra dum sanguinis aspersione eandem legem, seu testamentum stabiliret in figuram Christi, qui suo sanguine confirmaturus erat nouum, ait. Hic est sanguis foederis, quod pepigit vobiscum Deus. Id quod & Pau. ad Hebr. 9. retulit. Quando ergo ait Ioannes. Lex per Moysen data est, non intelligit fuisse suam, sed eius ministerio promulgatam, sicut lex Euangelica non fuit Apostolorum, sed Christi ipsorum diuulgata praedicatione. At vero, quo nihil legis illius defensionem praetermittatur, tertia adhibetur conclusio. Lex illa a Deo per angelos posita est, secundum verbum Pauli ad Galat. 3. Lex data est per angelos in manu Mediatoris. Huius testimonium perhibet Stephanus Act. 7. dicens. Accepistis legem in dispositione angelorum. Et Dion. 4. ca. Calcitis Hierarchiae, congruere docet, vti diuinorum arcana ad homines angelorum ministerio deferantur. Haec autem ratio non peculiariter de antiqua, sed & de lege nostra curret, quae tamen per non angelos, sed per Christum lata est. Et ideo S. Thomas peculiariter adhibet eiusdem prouidentiae analogiam, quam ad architectis mutuatur. Architectus enim nauis non per se, sed per suos ministros ligata dolat ac praeparat, ipse tamen compingi nauis fabricam. Idem videre est in architecto domus. Concedens ergo fuit, vt Deus legem illam quae ad Euangelij perfectionem sternebant vim, per calcites suos ministros permitteret. Euangelicam vero ipse factus homo conderet, suo que sanguine conferret. Atque hoc inter vultum dignouit Apost. ad Hebr. 1. vbi excellentia Euangelij inde commenda, quod per illud loquutus Deus est nobis filio, qui melior est angelis, quos fecit spiritus ministrosque suos in ministerium missos propter eos qui haereditatem capiunt salutis.

Paulus Argumenta in contrarium obiecta, Manichaeorum arma erant, quorum inter alias haereses haec quoque fuit, vt legem veterem conuictis proscinderent, & tanquam a principe tenebrarum conditam repudiarent. De qua quidem haeresi meminit Augustin. libro de haeres. cap. 46. & in eius repulsum scripsit praeter alios, contra Faustum libros viginti tres. Quamuis haeresis huius Credo feratur primus auctor Marcianus magister, cui post centum annos successit Manichaeus Ili enim non intelligentes malum per se nullam habere causam, sed esse boni priuationem, neque vero bonum Deum effectorem esse malorum in illam sunt primum vesaniam colapsi, vt duo ex equo rerum principia adiuuent principem scilicet lucis, bonorum auctorem. principem autem tenebrarum, inuentorem malorum. Atque inde rursus cum legem veterem in malorum praedicatione collocarent, inuentum esse dixerunt, illius principis tenebrarum. Argumentorum vementiora capita, quae contra legem moliebantur.

Paulus.

Secunda conclusio.

Ratio quae omnis.

Paulus.

Tertia conclusio.

Dion.

S. Tho.

Paulus

Manic.

Argu.

tur, hæc ferme sunt: Primum, ratione finis, qui omnium est causarum prima, improbabant illam quod non nisi terrena promitteret. Vnde Faust. li. 4. ait se eo testamē tum vetus non accipere, quod in eo nō est hæreditas sicuti in nouo, ob idq; negabat, esse ambas eiusdem Dei leges. Ad hoc tamen iam superius responsum est, Deum illis tanquam pueris terrena fuisse polliceretur, tum vt in illis futura delinearet, tum vt palam faceret quam esset fidus suorum promissorum seruator. Secundum caput argumentorum suorum erat, quod dicitis multis lex illa cum Euangelio pugnabat, vt primo nos argumento tetigimus. Ad quod tamen Aug. latissime in libro contra Adimantum respondet, ea nimirum conciliando, quæ pugnantia uideri poterant. Haud enim repugnat, cuncta esse a Deo facta, quare ait Moyses, Creauit Deus, & tamen illa condidisse per verbum, ceu per suam artem, quare ait Ioan. Per ipsum facta sunt. Neque obstat, vt factus fuerit homo ad imaginem Dei secundum naturā, vt illic habetur, & tamen secundum morū malignitatem dixerit Christus Iudæis Ioan. 8. Vos ex parte diabolo estis. Neque aduersantur, vt quæuerit die Sabbatho de opere creationis mundi, & tamen semper operetur, ipsum conferuando & gubernādo. Tertio inculpabant legem, vt in secundo argumento insinubamus, quod contineret præcepta mala, & in primis crudelia, vt est illud Oculum pro oculo, dentem pro dente, quod id circo Christus Matt. 5. ceu iniquum respuit, dicens. Ego autem dico uobis. Diligite inimicos vestros. Mox & charitati aduersantia: qualis erat libellus repudiij & usurarum permissio: Nam Deuter. 23. permittēbatur scenerari alienigenis. Et illud quod refertur Matth. 5. Diliges amicum tuum, & odio habebis inimicum tuum. Quæ quidem testimonia sunt non esse legem vtranque eodem Deo latam. Ad hæc vero eodem ferme modo respondetur, nempe quod cum populus ille tam iniuriam esset tenax, tamq; diuitiarum sities, atque ad charitatem durus, permisit illis Deus illam rationis uindictam, & uxorum repudiationem, atq; usurarum modum, vt ab immaniorib. illos arceret. Adueniēte autem lege gratiæ superstruxit Christus celsiores charitatis gradus. Tameñ illud verbum, Odio habebis inimi-

cum tuū, non extabat in lege, vt patet I. e. ui. 19. sed erat Phariseorum interpretatio. Quapropter Fabri Stapulensis adnotatio super eundem locum Euangelij minime In Fa- tuta est Ait enim quod illud ex ueteribus brum te scriptis aperte cognoscebatur, quæ passim stimo. -- m) la imprecantur inimicis, vt in Psal. 57. Aduerte mala inimicis meis. Et 82. Erube- scant & conturbentur in seculum seculi, est enim impius error hanc notam legi Solutio inurare, quod præciperet inimicorum o- argumē dium. Nam quod iuberentur illi Chana- ti. natos & Iebuseos perdere, non erat odij ius- so, sed executio iustitiæ. Imò Prou. 25. præ- cipiebatur: Si esurierit inimicus tuus, ciba- illum. Illæ autem Psalmorum phrasæ, ex- positore vbique Augustino, non sunt ma- lorum imprecationes, quasi David optaf- set malo inimicis suis, sed futurorum pro- pheticæ, ac si dixisset, Auertes mala inimi- cis meis. Igitur ad secundum arg. respon- detur, quod quando Deus fatetur dedisse eis præcepta non bona, ceremonias deno- tat, quæ non appellauit mala, sed non bo- na. i. non perfecta, neque ad vitam per suf- Aucto- ficientia, quia non conferebant gratiā pec- in Com- catorem loricem, quæ quidem peccata met. su- eiusdem ceremonijs illi contebantur, nam per Epi- gratia in circuncisione a sola permanebat ad Ro- hde. Et ideo subiunxit, & iudicia in quibus Paulus. non uiuent scilicet uita gratiæ. Ac postea. Et pollui eos in muneribus suis, hoc est, Per illa munera quæ pro peccatis offere- bant, ostendi eos esse pollutos. Quarto de Ad quar- niq. hoc super omnia idem Manichæi im- tū argu- properabant legi, quod tum obseruatu e- rat difficilis, tum & peccatorum existeret causā quo tertium nostrum argumētum tendebat. Verum tamen super eisdem locis Pauli ad Roma. 5. & 7. citatis satis a nobis expositum est, legem non fuisse causam, vt peccatum uiuere & gratia emoreretur veluti effectricem & positiuam, quin uero hanc maculam abstergit eidem legi idem Paulus dicens quod esset sancta. Et 1. ad Timo. 1. Scimus autem quod bona est lex, si quis ea legitime utatur. At quia malum uerbat, docebatque adeo quid esset pec- carum, ex hac parte, primum tollebat ex- culationem, secundo quia vt ait Lyricus, nitimur in uetita, inde homines occasione captabant, vt maiori impetu ferrentur in malum, & quia gratiam non conferebat, ex hac parte negatiue erat causā peccat-

ti. non satis iuantes ad cauendum. Vnde non ait, Occasione data, sed occasione accepta i quam non lex dedit, sed homines inde acceperunt, peccatum. forignale, cuius fomes carnis nobis relictus est, per mandatum operatum est in me omnem concupiscentiam. Quare in capite quinto vbi dixerat peccatum intrasse, vt abundaret delictum, particula, vt non dicit causam. Haud enim illa fuit voluntas Dei ferentis legem ut per eam concitaret homines ad malum, sed tamen dicit confessionem. Ex hominum nanque infirmitate consequutum est, vt data lege, peccata cumularent. Ad quantum satis respondum est, vbi rationem exposuimus rati imperfectionis legis, quam etiam cessationis. Cū. n. esse figura legis gratie, nihil verat, quin a Deo fuisset lata, & nihilominus nō absolutā obtinisset perfectionē. Erat. n. præparamentū Messia: auctoris gratie, q̄ est legis, perfectio, quapropter consequens erat, tum vt vlt̄ ad ipsum non adipisceretur suam perfectionem, tum vt per eiusdem Dei præsentiam illa antiquaretur. In quinto autem argumento non vnā tm̄ dubitatio dissoluenda petitur. Vna est de locutionib. illis antiquis, qua Deus dicebatur loqui Moysi, vtrum. s̄ per seipse loqueretur, an vtro Angelus nomine ipsius? Aug. namq. 2. de Trinit. c. 12. & 13. super Genes. ad literam cap. 27. huc propender, quod vnus Angelorum per dispensationē personam domini sui gerebat. Quemadmodū scriba dū nomine iudicis sententiā refert, Nos, &c. mādāmus. Et quo pacto sacerdos ait loco Christi, Hoc est corpus meum. Et astipulatur eius assertioni modus loquendi scripture. Enimvero Exo. 3. vbi nos legitur quod apparuit de rubo Dominus Moysi in flamma ignis. Septuaginta habent, apparuisse Angelum Domini. Et sic legit Aug. Nihilominus tamen qui apparuit, dixit, Ego sū Deus p̄ris tui, &c. Et Gen. 32. Ille qui luctabatur cum Iacob, ait ad illum, Cur queris nomen meū, q̄ est mirabile? Angelus ergo loquebatur in persona Dei. Et causa est h̄mōi, Cum voces illæ sensibiles essent, liquidum est fuisse factas in aere verberato, quo hoies audiunt, atq. adeo Angelorum ministerio, quo Deus vtitur, intonuisse. Et ideo censetur Angelus loqui in p̄sona Dei. Tameñ nos super illo p̄terno uerbo Ioan. 3. Hic

Prima.
August.
Robora
tur sen
tentia.
August.
Rō asser
tionis p̄
terita.

est filius meus dilectus, non sumus veriti dicere vocem fuisse Dei propriam patriq. attributam, nempe quod vel Deus se solo verberasset aerem, vel quod angelico fuerit functus obsequio, quasi inistro, ceu nos utimur lingua. Hac ergo rōne dicit lex data per Angelos seu in dispositionē Angelorum, quod dum Deus Moysi in monte loquebatur, vox illa Angelorum opera auri. eius insonabat. Sed tamen hinc secunda emergit questione, quod Exo. 33. asseritur, Dominus facie ad faciem Moysi loquutus. Respondetur tamen secundum Aug. locis citatis, hoc esse intelligēdū sc̄m opin vulgi. Nam paulo post optatissime cum Deo exoptulabat, dicens, Ostende mihi gloriam tuam, nempe quam nōdum viderat. Igitur utrum post viderit Dei faciem, vt Paulus in raptu, an solū posteriora, hoc est, aliquid in quo ei gloria illius illuxit, sub iudice est. Verumtm̄ qm̄ in monte legē suscepit, uoce per Angelos fabricata loquebatur ei Deus. Qui ergo est quod ait Ioannes I ex per Moysen data est, quā ane de causa dicitur Mosaica? R̄ndet q̄ sicut Christus per seipsum reuelauit Apostolis legem quam ipsi orbi promulgauerunt, sic Deus per Angelos ipse tradidit Moysi vt ipse denūtiaret populo. Et ideo dicitur Moysi tanquam promulgatoris.

ARTICVLVS III.

Vtrum lex ista soli debuerit populo Israel poni, illamq. duntaxat obligare.

Postquam de bonitate causisq. vetustate legis satis a nobis dictum est, subsequitur vt de eius subditis sermonem adhibeamus. Quartur ergo an fuerit expediens populo Israel peculiariter poni, eumque duntaxat obligare? Et arguitur a parte negatiua. Lex illa, vt dictum est, figura fuit præparatioq. euangelicæ figura autem & vja debet suo fini similitudine respondere, sed lex euangelica non Iudæis tantum, verum & gentibus vniuersis futura erat in salutem secundum oraculum illud Isa. 46. de Christo præcantatum: Parum est vt sis mihi seruus ad suscitandas tribus Iacob, & faces Israel conuertendas, dedi te in lucem gentibus, vt sis salus mea vsque ad extremum terræ, ergo & lex vetus debuit vniuerso mundo promulgari,

Secūda
questio.
Solutio.

Alia o
bictio.
Dissolu
tio.

Primū
argu. a
parte
negatiua.